

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Kralupy nad Vltavou, Třebízského 523,
okres Mělník**

Adresa: Třebízského 523, 278 01 Kralupy nad Vltavou

Identifikátor školy: 600 047 661

Termín konání inspekce: 2., 3., 4., 6. a 9. květen 2005

Čj:	c3-1053/05-5247
Signatura	oc3zy125

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Kralupy nad Vltavou, Třebízského 523, okres Mělník byla k 1. lednu 2003 zřízena obcí Kralupy nad Vltavou jako příspěvková organizace. Jedná se o úplnou základní školu, jejíž součástí jsou základní škola (kapacita: 440 žáků), školní družina (kapacita: 70 žáků) a školní jídelna. K 30. září 2004 škola vykazovala 13 tříd s 320 žáky v základní škole a 67 žáky ve školní družině.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- ❖ Personální a materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní škole ve skupině předmětů český jazyk na 2. stupni, občanská výchova, dějepis, matematika, fyzika, prvouka, přírodověda, přírodopis a zájmového vzdělávání ve školní družině, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce.
- ❖ Průběh a výsledky vzdělávání v základní škole ve výše uvedených předmětech a zájmového vzdělávání ve školní družině, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve školním roce 2003/2004 a ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce se zřetelem k plnění učebních plánů v celém vzdělávacím cyklu 1. a 2. stupně.
- ❖ Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce „Využití informační a komunikační techniky ve výuce“.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka českého jazyka na II. stupni základní školy je plně zajištěna učitelkami s příslušnou odbornou kvalifikací. Pět vyučujících matematiky na I. stupni je odborně kvalifikovaných, šestá si kvalifikaci doplňuje na pedagogické fakultě. Na II. stupni chybí kvalifikovaný vyučující se specializací na matematiku a fyziku v produktivním věku (který by současně nebyl členem vedení školy). Tři vyučující zde splňují požadavky odborné kvalifikace (z toho dva vystudovali specializaci pro výuku matematiky) a čtvrtá je kvalifikovaná pro výuku na I. stupni základní školy. Dějepis je vyučován učiteli bez odborné kvalifikace. Fyziku vyučují dva odborně kvalifikovaní učitelé s příslušnou specializací, občanskou výchovu dvě odborně způsobilé učitelky, z nichž jedna je bez specializace k její výuce. Prvouku vyučují tři odborně kvalifikované učitelky, přírodovědu dva pedagogové s odbornou kvalifikací a jedna učitelka bez odborné kvalifikace (dálkově studuje učitelství pro 1. stupeň) a přírodopis dvě učitelky bez odborné kvalifikace.

Dvě ze tří vychovatelek školní družiny (ŠD) mají odbornou kvalifikaci, třetí vychovatelka, která je ve ŠD zaměstnána jen na poloviční úvazek, požadavky odborné kvalifikace nesplňuje, je však vedoucí vychovatelkou kvalitně řízena.

Ředitelka školy i její zástupkyně splňují podmínky odborné kvalifikace pro výuku na základní škole i pro výkon funkce. Poradenské služby zajišťuje výchovná poradkyně bez příslušného vzdělání. Nápravám poruch učení se věnuje zástupkyně ředitelky školy s odpovídající odborností doplňovanou průběžně studiem pro reedukaci poruch učení.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) školy je založeno zejména na dobrovolnosti a zájmu učitelů. V minulém období bylo zaměřeno především na práci s dětmi s poruchami učení a výpočetní techniku. V oblasti sledovaných předmětů bylo DVPP minimální a do výuky monitorované v průběhu inspekce se získané uživatelské dovednosti s počítačem a další nově získané znalosti příliš nepromítly.

Organizace činnosti a provozu školy je funkční. Vzájemné vztahy, pravomoci a odpovědnost jednotlivých zaměstnanců stanoví organizační řád a organizační schéma. Úkoly vyplývající z přidělených funkcí byly stanoveny v jeho příslušných kapitolách. Ředitelka školy podstatnou část pravomocí vztahujících se k organizačnímu zajištění výuky delegovala na svoji zástupkyni, třídní učitele a další vedoucí pracovníky.

Činnost organizace vychází z koncepčních materiálů zpracovaných ředitelkou školy. Na ně pak navazují další plány, směrnice a pokyny, které záměry konkretizují a upřesňují.

Hlavním poradním orgánem ředitele je pedagogická rada a užívané vedení školy. Z jednání pedagogické rady jsou vedeny zápisy. Ve škole jsou zřízeny metodické orgány – předmětové komise. Pozornost je v jejich činnosti věnována spíše oblasti koordinační (soutěže, exkurze, mezipředmětové vztahy), a to i ve vztahu ke školnímu vzdělávacímu programu, a zajišťování materiálního zázemí předmětů (nákup učebnic a vhodných didaktických pomůcek). Chybí zaměření na oblast metodickou. Předmětová komise pro výuku dějepisu ustavena není.

Vnitřní informační systém funguje na obvyklých principech, vyučující jsou v běžném každodenním styku, informace trvalejšího rázu jsou poskytovány standardními způsoby (ústně, informačními nástěnkami ve sborovně, v kanceláři a na chodbách školy).

Pedagogičtí pracovníci jsou při praktické realizaci výchovně-vzdělávacího procesu řízeni jak ředitelkou školy, tak její zástupkyní. Pomocí neaprobovaných učitelů jsou pověřeni vyučující s příslušnou odborností i specializací nebo jim pomáhá vedení školy.

Pro kontrolní a hospitační činnost mají ředitelka školy i její zástupkyně zpracovány jednotlivé plány (např. plán kontrolní činnosti). Ty jsou zaměřeny zejména na oblast výchovně-vzdělávací a stanovují frekvenci a oblasti kontrol. Hospitační činností je pověřena i zástupkyně ředitele školy. Hospitace realizované vedením školy v minulém období se nezaměřovaly na všechny předměty, jejich frekvence byla nízká. V práci vyučujících a při její kontrole v průběhu inspekce nebyly uplatňovány prvky sebehodnocení. Analýza naplňování dalších vzdělávacích cílů (širší kompetence žáků, hodnotové cíle) v průběhu pohospitačních rozborů společně navštívených hodin, prováděných ředitelkou školy v průběhu inspekce, nebyla zaznamenána. Vedení školy k získávání zpětné vazby využívá dotazníkovou šetření a výsledky komerčních testů, ale i neformální rozhovory se žáky a jejich rodiči. Spolupracuje také se žakovským parlamentem. V průběhu inspekce bylo vedení školy upozorněno na nedostatky ve vedení povinné dokumentace, které jeho vlastní kontrolní činností zjištěny nebyly.

Hodnocení kvality pedagogické práce se opírá o stanovená kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků, která ve svém důsledku sledují naplňování poznávacích cílů užívaného vzdělávacího programu, ale i metodickou pomoc, pedagogickou tvořivost a další aktivity vyučujících. V průběhu inspekce a kontroly však jejich výrazný vliv na průběh vzdělávání ve škole zaznamenán nebyl. V práci vedení školy chybí jejich důslednější uplatňování.

Personální podmínky vzdělávání ve sledovaných oblastech umožňují realizovat zvolený vzdělávací program, byly hodnoceny stupněm dobrý (průměrný).

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Areál školy tvoří třípodlažní starší budova, dětské hřiště pro školní družinu (jehož nové vybavení se plánuje), velké sportovní hřiště, hřiště s umělým povrchem a prostorné, z části zatravněné plochy, které využívají žáci k relaxaci o hlavní přestávce a mimo vyučování. Vnitřní prostředí působí esteticky, chodby, vestibul a schodiště jsou vkusně vyzdobeny

žakovskými pracemi, a informačními panely, pro žáky i vyučující je zde dostatečné prostorové zázemí.

Škola využívá 22 standardně vybavených a dostatečně prostorných učeben, z toho 7 odborných (mj. fyziky, přírodopisu, počítačová učebna nebo nově vybudované infocentrum), a prostornou aulu s reprodukcí technikou. Třídy jsou vybaveny standardním a z větší části novým žakovským nábytkem, který je možné přizpůsobovat somatickým zvláštnostem žáků. Vestavěné i sektorové skřínky ve třídách jsou však značně poškozené, působí neesteticky a zejména v kmenových třídách 2. stupně jsou neupravené a nevyužité. Z hlediska podnětnosti pro výuku sledovaných předmětů bylo výrazně příznivější prostředí tříd I. stupně, které působí příjemným estetickým dojmem a žáci zde mají k dispozici pomůcky vztahující se k aktuálně probíranému učivu.

Přírodopis a fyzika jsou vyučovány v odborných pracovnách, jejichž výhodou je bezprostřední návaznost na příslušný prostorný kabinet. Obsahově standardní inventář (výjimku představuje nízký počet funkčních mikroskopů) je zde systematicky a přehledně členěn. Na pojízdných stolicích umístěnou audiovizuální, projekční a výpočetní techniku mohou využívat i vyučující ostatních předmětů. Podnětnost k výuce zvyšují v prosklených vestavěných skřínkách vhodně uložené modely a další trojrozměrné pomůcky, stejně jako větší počet nástěnných souborů rozmístěných po stěnách učeben. Učebna fyziky má funkční elektrorozvody pro jednotlivá pracoviště žáků. Některé z ostatních učeben jsou tematicky vyzdobeny podnětnou názornou výzdobou k výuce českého jazyka a dějepisu. Kabinet občanské výchovy prakticky neexistuje. K výuce je možné využívat také žakovskou knihovnu, jejíž knižní fond je průběžně doplňován, učitelskou knihovnu a informační centrum s počítači. Pro práci žáků se specifickými vadami učení je zřízena samostatná učebna, kde probíhá náprava těchto poruch. Vedle speciálních pomůcek jsou zde k dispozici také odborné počítačové programy.

Školní družina využívá 3 esteticky upravené klubovny přiměřené velikosti, které jsou vybaveny relaxačním kobercem a potřebnými pomůckami jak pro výchovnou činnost přímo navazující na výuku (výtvarná výchova, hudební výchova), tak pro odpočinkovou činnost, relaxaci žáků a jejich spontánní aktivity (různé hry, knihy apod.).

Škola má pro výuku k dispozici celkem 23 počítačových sestav s nižší úrovní výukového softwaru ke sledovaným předmětům, z toho 11 v pracovně informatiky, kde je také stacionárně umístěn dataprojektor (jeho využití nebylo při inspekci zaznamenáno). Kabinet matematiky je vybaven zastaralými a mnohdy již nefunkčními pomůckami, které žáky nemohou dostatečně motivovat. Vyučujícím chybí zejména modelovací soupravy pro žáky a některé modely těles. Nové pomůcky pro výuku matematiky škola nepořizuje, pro fyziku jen ojediněle.

Ke všem hospitovaným předmětům vyjma občanské výchovy používají žáci platné učebnice a pracovní sešity opatřené schvalovací doložkou ministerstva.

Škola je vybavena pěti videorekordéry. Vyučující mají k dispozici audiotechniku i školní videotéku s menším počtem naučných pořadů k výuce sledovaných předmětů. Projekční technika je zastoupena šesti zpětnými projektory, ve sledované výuce však bylo zaznamenáno jediné využití, a to přístroje, který měl zhoršené projekční vlastnosti.

Systematickou kontrolu se zaměřením na četnost a účelnost zařazování pomůckového potenciálu do výuky provádí vedení školy při hospitacích a motivačních diskusích na poradách pedagogického sboru či předmětových komisí. Využívání informační techniky je monitorováno daným rozvrhem počítačové pracovny a také prostřednictvím evidence v záznamovém sešitě.

Materiálně-technické zázemí školy (zejména tělocvičny, hřiště a aula) jsou využívány i širší veřejností, a to jednak dlouhodobě formou smluvního pronájmu, ale i při různých

jednorázových akcích (sportovní dny, akademie, školení apod.).

Plánování v oblasti materiálně-technických podmínek je koncepční, avšak v některých oblastech (např. doplňování pomůckového inventáře a techniky, zvelebování okolí i budovy školy) se daří z finančních důvodů realizovat jen omezeně. Výběr učebnic a posouzení jejich potřebnosti probíhá přes metodické orgány.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání ve sledovaných oblastech umožňují realizovat zvolený vzdělávací program, byly hodnoceny stupněm dobrý (průměrný).

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Škola deklaruje výuku dle schváleného vzdělávacího programu Základní škola, od 3. ročníku vždy v jedné třídě s rozšířenou výukou jazyků. Tento program je realizován v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol; sestavení učebního plánu odpovídá výše uvedeným dokumentům. Doplněn je soustavou volitelných a nepovinných předmětů. Byl využit i Pokyn k rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 1 vyučovací hodinu od školního roku 2004/05. Tato hodina je v týdenním rozvrhu žáků 7. ročníku využita formou volitelného předmětu. V letošním školním roce byl obnoven projekt „Zdravá škola.“ Organizace vyučování respektuje podmínky dopravní obslužnosti. Délky přestávek jsou v souladu s příslušným právním předpisem, vyjma přestávky mezi šestou a sedmou vyučovací hodinou, která trvá pouze pět minut.

Při inspekční činnosti bylo zjištěno nedodržení učebních osnov v předmětu český jazyk, matematika a přírodověda. Zápisy obsahu učiva v aktuálních i ostatních vyžádaných třídních knihách vzhledem ke sledované výuce vykazují některé nedostatky vyplývající také z neefektivní zpětné vazby při kontrolách ze strany vedení školy. Jedná se zejména o neprůkazné zaznamenávání průběhu vzdělávání v předmětu matematika na II. stupni. Některé zápisy nekopírují důsledně témata učebních osnov, část z nich je málo konkrétní a záznam průběhu vzdělávání je tím neprůkazný. Naopak průkazné byly záznamy obsahu výuky fyziky v 8. a 9. ročníku. Vedení školy má formou kontroly tematických plánů a průběžného sledování (kontrola zápisů předmětových komisí, kontrola třídních knih) pouze částečný přehled o plnění zvoleného vzdělávacího programu. Katalogové listy a třídní výkazy obsahují formální nedostatky, na které bylo vedení školy inspekcí upozorněno.

Škola zabezpečuje poskytování poradenských služeb rodičům i žákům prostřednictvím výchovné poradkyně a školního metodika prevence, a to v oblasti předcházení školní neúspěšnosti, primární prevence sociálně patologických jevů, kariérového poradenství zaměřeného na vhodnou volbu vzdělávací cesty a pozdějšího profesního uplatnění, odborné podpory při integraci a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Oba učitelé mají kvalitně zpracovány plány činností, jež průběžně realizují. V průběhu roku spolupracují s dalšími organizacemi (úřad práce, pedagogicko-psychologická poradna, sdružení Semiramis, střední školy v regionu). Zástupkyně ředitelky školy zároveň poskytuje metodickou pomoc učitelům při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických poznatků a dovedností do vzdělávací činnosti školy. Jedna z vyučujících se v případě zájmu individuálně věnuje dětem – cizincům. Pro integrované žáky jsou zpracovány individuální vzdělávací plány, jejichž plnění a dodržování je kontrolováno. Individuální péče je žákům věnována zejména v hodinách ambulantní nápravy, kam jsou zařazeni. Kroužky jsou vedeny pro I. stupeň v průběhu dopolední výuky, pro II. stupeň v odpoledních hodinách proškolenou učitelkou. Ta cíleně spolupracuje s jednotlivými vyučujícími. K nápravě specifických poruch

učení využívají speciálních didaktických pomůcek i výukových počítačových programů.

O další činnosti školy jsou rodiče informováni na třídních schůzkách, průběžně prostřednictvím konzultačních hodin, sdělením do notýsku či žákovských knížek. Funkční jsou webové stránky školy, spolupráce s místním tiskem i informační tabule ve škole. Škola se na veřejnosti prezentuje dalšími akcemi a projekty.

Školní družina se řídí koncepčně zpracovaným Školním vzdělávacím programem ŠD, jehož cíle jsou v souladu s obecnými cíli zájmového vzdělávání. Její činnost navazuje na školou zvolený vzdělávací program aktivitami, které mají nepřímý vzdělávací efekt (např. hudební, výtvarná, přírodovědná činnost či čtení) nebo odpočinkový a relaxační charakter. Povinná dokumentace ŠD průkazně zachycuje průběh zájmového vzdělávání.

Klima ve škole i školní družině přispívá k realizaci zvoleného vzdělávacího programu, dobré vztahy mezi učiteli a žáky existují ve třídách i mimo ně. Žáci v převážné míře projevují zájem o učení a dobře reagují na efektivní metody práce i odpočinku.

Matematika na obou stupních ZŠ a fyzika

V hospitovaných hodinách byly stanovené cíle výuky přiměřené aktuálnímu stavu třídy, v souladu s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Dlouhodobá příprava na výuku vychází ze zpracovaných tematických plánů, které jsou však ještě rámcovější než učební osnovy a podrobnější informace o obsahu a rozsahu učiva neobsahují. Jejich plánovací funkce je tím omezena. Navštívené hodiny byly připraveny zejména obsahově, metodicky (a to především na 2. stupni) však většinou jen průměrně. Vzdělávací cíle byly konkretizovány, avšak ne vždy byli žáci v úvodu seznámeni s plánem (programem) hodiny. Podobně pak v závěru hodiny pouze někteří vyučující její obsah shrnuli a náležitě zhodnotili.

Kvalifikovanost pedagogů se ve sledovaných hodinách pozitivně odrazila v odborném i věcně správném vedení výuky i v dobrých znalostech a dovednostech žáků. Rovněž ve výuce dvou nekvalifikovaných učitelek nebyly shledány odborné ani metodické nedostatky. Výuka matematiky v 7. ročníku i fyziky v 6. a 7. ročníku byla sledována jen omezeně, neboť příslušný vyučující byl po dobu inspekce v pracovní neschopnosti.

Výuka matematiky na 2. stupni probíhala ve stroze upravených učebnách bez podnětného vybavení k danému předmětu. Naopak fyzika je vyučována v dobře vybavené odborné pracovně. Výzdoba tříd na 1. stupni byla velmi dobrá, ale jejich podnětnost vzhledem k matematice byla menší než k ostatním předmětům. Ve sledovaných hodinách žáci pracovali s učebnicemi, pracovními sešity i vhodnými cvičebními podklady, jež připravují sami vyučující. Ve vyšších ročnících 2. stupně byla běžná praktická aplikace tabulek a kalkulátorů. Při výuce matematiky na 1. stupni i fyziky je využíván počítač. K zefektivnění práce však často chyběl zpětný projektor, naopak demonstrace pomůcek, především v hodinách fyziky, se vyskytovala pravidelně. Sešity žáků mají velmi dobrou úroveň. V hodinách geometrie je věnována adekvátní pozornost estetickým zásadám rýsování.

Sledované hodiny vyučující řídili většinou kvalitně. Výjimky se týkaly výuky matematiky ve vyšších ročnících druhého stupně, kde se projevíly některé drobné nedostatky v organizaci práce a v motivaci zejména slabších žáků, které pak výuka často nezaujala. Ostatní hodiny měly vhodný systém a řád s efektivní a logickou strukturou. Střídáním vyučovacích metod (častěji na 1. stupni) se dařilo udržet aktivní pozornost žáků. Převládající frontální výuka, často proložená relaxačními prvky, byla většinou efektivní, její doplnění skupinovou prací však chybělo.

Aktivita a zájem žáků o výuku především na 1. stupni byly velmi dobré. Učitelé zde věnovali posílení zájmu a motivace zvýšenou pozornost (různé hry, soutěže, využití audiotechniky apod.). Vhodně byla propojena teorie s praxí, čímž se úspěšně dařilo nenásilnou formou

budovat pevné mezipředmětové vztahy. Účast žáků školy i jejich výsledky v odborných soutěžích (Olympiáda, Klokán, Pythagoriáda apod.) výrazně napomáhají vytváření jejich kladného vztahu k praktické matematice.

Mezi učiteli a žáky dominovaly pozitivní vztahy. Ve většině sledovaných hodin bylo dodržování pravidel vzájemného chování samozřejmostí. Ne vždy však měli žáci dostatek prostoru k vyjádření vlastního názoru a jen ojediněle byli vybízeni k argumentaci a diskusím, čímž byla oslabena možnost výchovy k toleranci, vzájemnému respektování a k přijetí správného finálního stanoviska. Vyučující vhodně kladli důraz na rozvoj komunikativních dovedností žáků v oblasti přesného matematického vyjadřování.

U většiny vyučujících převládalo pozitivní slovní hodnocení. Dle záznamů v žákovských knížkách a pracovních sešitech je patrné, že klasifikace je prováděna pravidelně, s dostatečně hojnou frekvencí. Někteří vyučující se při hodnocení snaží zaměřovat i na individuální schopnosti žáků. Sebehodnocení a jednoznačné ocenění pokroku zejména u slabších žáků se vyskytovalo jen omezeně. Velmi efektivní byla klasifikace ve sledované hodině fyziky, zkušený učitel při ní využil kombinaci různých forem hodnocení, včetně využití počítačového programu.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech matematika a fyzika byly celkově hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Prvouka, přírodověda a přírodopis

Hospitováno bylo u sedmi z osmi pedagogů, kteří uvedenému bloku předmětů vyučují. Všichni předkládali žákům učivo věcně a odborně správně. Chybějící odborná kvalifikace dvou učitelek přírodopisu se negativně promítla do oblasti metod, forem a organizace výuky.

Bezprostřední přípravy vyučujících vycházejí z časových tematických plánů; v nich jsou vhodně začleněny i různé metodické pokyny, laboratorní práce apod. Učitelé dbají na dodržení přímé návaznosti předkládaného učiva. Většina hodin nepostrádala konkrétnost v náplni a cílech vyučování.

Účelné materiální zajištění výuky zabezpečující dostatečnou názornost pro žáky bylo registrováno cca v polovině navštívených hodin. Kmenové učebny tříd 1. stupně i odborná pracovna přírodopisu s navazujícím kabinetem svou převážně aktuální výzdobou (včetně prezentace žákovských prací) působily na žáky dostatečně podnětně. Nakopírovanými materiály, encyklopedickou literaturou či vzorky přírodnin doplňovali někteří učitelé tradiční výčet pomůcek. Pouze v jedné hodině prvouky vyučující vhodně zařadila videosekvenci, ve dvou vyučovacích jednotkách byla uplatněna audiotechnika. Projekční či informační techniku učitelé v navštívené výuce nevyužili.

Sledované hodiny prvouky a přírodovědy se vyznačovaly provázaností dílčích činností, jejich účelným střídáním a převážně i rovnoměrností časového rozvržení či předkládáním učiva v širších souvislostech. Vhodně zařazované skupinové nebo individuální činnosti (zjišťování, porovnávání) výrazně aktivizovaly žáky. Ti zřetelně participovali na vyvozování nových pojmů. Výhradně frontální metodu výuky volily učitelky přírodopisu. Nezřídka převažující role vyučujících coby zdroje informací zde měla za následek nízkou vytíženost žáků, jejich minimální zapojení vedoucí až k projevům pasivní rezistence. Pedagogové na obou stupních často využívali mezipředmětové vazby. Většina z nich rovněž respektovala psychohygienu výuky.

Vstupní motivaci žáků uplatnili v různých podobách všichni vyučující. Zejména na 1. stupni převažovalo pozitivní hodnocení adresnými pochvalami. V průběhu vyučovacích hodin pak byl zájem žáků posilován aktualizací výuky, využitím osobních zkušeností či referátů. Problémové

vyučování či práce s chybou se jako další motivační stimul vyskytly pouze ojediněle.

Spolupráce na bázi učitel – žák vychází z partnerského vztahu. Až na výjimky bylo registrováno bezproblémové jednání provázené vzájemným respektováním pedagogů a žáků. Výrazně pracovali s hlasem dva učitelé 1. stupně. Na 2. stupni zřetelně chyběla podpora souvislejšího žakovského projevu.

Vyučující využívají ústní i písemné formy ověřování vědomostí žáků. Klasifikaci sdělují a stručně zdůvodňují. Její četnost je standardní až nadstandardní (i 14 zapsaných známek za pololetí), údaje o učivu většinou nepostrádají konkrétnost. Ve většině z navštívených hodin na 1. stupni provedli učitelé závěrečné zhodnocení práce žáků (včetně zaznamenaného pokusu o sebehodnocení), na 2. stupni pouze v jednom případě.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech prvouka a přírodověda byly celkově hodnoceny stupněm velmi dobrý, v předmětu přírodopis stupněm dobrý.

Český jazyk na 2. stupni základní školy

V průběhu inspekce bylo navštíveno celkem šest hodin českého jazyka u všech třech vyučujících předmětu (dvě hodiny slohu, čtyři hodiny mluvnice).

Plánování v průběhu roku nerespektovalo platné učební osnovy předmětu, neboť vyučováno a prověřováno nad rámec platných učebních osnov bylo učivo „slovesné třídy a vzory“ v 8. a 9. ročníku. Plánování zhlédnutých hodin bylo svědomité, pečlivé, zaměřené převážně na obsah učiva. Zvolené cíle byly přiměřené a učivo navazovalo na předchozí výuku. V úvodu byli žáci vždy seznámeni s průběhem hodin, chybělo k učení motivující sdělení či vyvození cílů hodin. Při plánování byly opomenuty cílené relaxační činnosti.

Hodiny probíhaly v kmenových třídách, které mají různou úroveň motivační názorné výzdoby. Pomůcky nejsou k dispozici přímo ve třídách, vyučující je musejí donášet. Ve sledovaných hodinách nebyla využita didaktická technika. V jedné hodině slohu byly aplikovány pomůcky z běžného života, v další byly motivačně využity ukázky práce bývalých spolužáků, žáci také pracovali v jedné hodině s Pravidly českého pravopisu. Jiné pomůcky využity nebyly a celková názornost výuky byla nižší, než jakou podmínky školy umožňují. Používaná učebnicová řada zajišťuje návaznost učiva, je doplněna pracovními sešity, s nimiž žáci pracovali v polovině hodin. Výuka byla také často doplňována nakopírovanými materiály.

Ve vlastní výuce žáci většinou pracovali samostatně, učitelky vhodně pomáhaly pomalejším žákům. Frontální výuka byla nejčastější zvolenou organizační formou, jež byla doplňována řízeným rozhovorem a problémovými otázkami, samostatnou prací žáků či prací ve dvojici. Organizační nedostatky se projeví zejména v chybějící kvantitativní diferenciaci, neboť rychlejší žáci nebyli dostatečně zaměstnáni, pouze ve třetině hodin byly připraveny diferencované úkoly pro žáky s poruchami učení. Nedařilo se také aktivizovat všechny žáky. Jejich koncentrace na výuku nebyla vždy dostatečná, i když se učitelky snažily o časté změny činností a ve většině hodin i o aktivizaci a motivování problémovými otázkami a úkoly.

Úvod všech sledovaných hodin byl totožný, většinou však chyběla účinná a cílená úvodní motivace, pouze v jedné hodině učitelka pracovala s výsledky z hodiny minulé a využila je i k motivování při dalším učení. K negativům patřila absence efektivního závěru s participací žáků. V závěru většiny hodin vyučující shrnuly probranou látku, ve třetině hodin s využitím pochvaly. V jedné hodině slohu vyučující k motivaci žáků velmi pěkně využila zdařené slohové práce, časopisy tříd a ukázky z nich, v další pak práci s chybou. Hodiny nekončily se zvoněním, často mírně přesahovaly do přestávek. V průběhu jedné hospitované hodiny byla zaregistrována chyba při opakování syntaxu, která však nijak výrazně negativně výuku

neovlivnila. Mezi metodickými nedostatky se objevilo již zmíněné malé zaměstnání některých žáků, přeceňování role pedagoga jako zdroje informací, předávání nových poznatků bez aktivního zapojení žáků.

Interakce a komunikace učitelů a žáků byla na průměrné úrovni. Vzájemný vztah byl přátelský, žáci se nebáli v případě nejasností na cokoli zeptat. Daná pravidla byla vzájemně respektována. Chyběl však větší prostor pro rozvíjení odborných komunikativních dovedností žáků.

Klasifikace v žákovských knížkách odpovídala etapě školního roku, bylo zjištěno opomíjení literární složky předmětu. Největším nedostatkem byla absence vedení žáků k sebehodnocení a jejich málo účinná motivace k učení.

V průběhu roku jsou žáci k předmětu motivováni odbornými exkurzemi a možnostmi zapojit se do soutěží a do Klubu mladého diváka. Žáci také využívají školní knihovnu.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk na 2. stupni byly hodnoceny jako velmi dobré.

Dějepis a občanská výchova

V průběhu inspekce byly navštíveny čtyři hodiny dějepisu a tři hodiny občanské výchovy celkem u čtyřech vyučujících. Chybějící vzdělání a specializace se projeví zejména v metodické oblasti, odborné nedostatky zaznamenány nebyly.

Navštívené hodiny byly připraveny, výrazné nedostatky v plánování se objevily ve dvou hodinách dějepisu, kdy nebyl zohledněn aktuální věk žáků, průběh výuky byl příliš zdouhavý, téma bylo probíráno příliš podrobně. Chyběla také přiměřená motivace. Další hodiny dějepisu naopak charakterizovalo osobní zaujetí vyučujícího, jeho osobní příklad, účinná motivace žáků.

Hodiny probíhaly ve třídách, kde většinou chyběla vhodná motivační výzdoba k oběma předmětům, málo byly využity možnosti materiální podpory výuky obou předmětů. Žáci pracovali pouze s učebnicemi a sešity. K zajištění názornosti učitelé využívali mapy, odborné publikace a beletrii. Chyběla didaktická i výpočetní technika. Používaná učebnicová řada v dějepise zajišťuje návaznost učiva, v občanské výchově žáci běžně s učenicemi nepracují, v průběhu inspekce byly využity v jedné hodině.

Výuka byla většinou organizována frontálním způsobem doplňovaným problémovými otázkami, řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků. Téma hodin bylo sděleno, nebyl však vyvozen ani sdělen cíl hodiny. Citelně chyběla účinná úvodní motivace. Kromě dvou hodin byl učitel vždy arbitrem správnosti řešení zadaných úkolů a problémů, byl také vždy organizátorem výuky i zdrojem informací. Chyběl prostor pro diskusi, práci s dalšími informačními zdroji, vytváření hodnotových postojů žáků. Pozitivním prvkem poloviny hodin byla aktualizace učiva, snaha o využití mezipředmětových vztahů. V jedné hodině i osobní prožitek. K efektivitě výuky nepřispívalo pasivní opisování zápisů z tabule ani někdy příliš zdouhavé činnosti, do nichž byla zapojena pouze část třídy, a ve většině hodin chybějící zpětná vazba.

Žáci s vyučujícími částečně spolupracovali, ne vždy se dařilo zapojit všechny. Byla opomenuta také diferenciací učiva ve vztahu k různé úrovni vědomostí a schopností žáků. Pravidla vzájemné komunikace byla respektována.

V průběhu výuky byli žáci hodnoceni a motivováni pochvalou, ve třetině hodin také známkou. Ocenění pokroku zaznamenáno nebylo. Hodnocení v žákovských knížkách většinou odpovídalo etapě školního roku, bylo preferováno spíše písemné prověřování znalostí žáků, což není v souladu s doporučeními u integrovaných žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech dějepis a občanská výchova byly celkově hodnoceny stupněm dobrý (průměrný).

Školní družina

Kvalifikovanost obou vychovatelek se příznivě projevila nejen v systematické a koncepční péči o žáky, ale i v pestrosti metod a forem práce. Nekvalifikovanost třetí vychovatelky, která pracuje s dětmi pouze na poloviční úvazek, se v činnosti školní družiny (dále jen ŠD) neprojevila. Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se vychovatelky, v rozporu s plánem práce, neúčastní.

Ranní provoz ŠD začíná v 6:30 hodin a je věnován především spontánním a odpočinkovým aktivitám (např. poslech četby, hry apod.). Po vyučování zde žáci, rozdělení do tří oddělení po 25, 22, a 22 dětech, mají možnost zapojit se pod přímým vedením do pravidelných výchovných činností, jako je např. dramatická nebo výtvarná výchova.

Po obědě, cca do 13 hodin, pak děti spíše relaxují. Po té, v případě příznivého počasí, pobývají venku, kde využívají dětské hřiště (to zatím nemá dostatečné vybavení), zahradu, popřípadě podnikají vycházky do okolí. Jejich aktivity spočívají buď ve volných hrách dle zájmu, nebo organizovaně sportují (kolektivní hry s míčem, soutěže družstev, cviky se švihadly apod.). Při pobytu venku vychovatelka poutavým způsobem organizuje pro žáky ŠD také přírodovědné hry či výtvarné soutěže (např. malování na asfalt či sběr přírodnin pro následnou práci ve třídě apod.).

V případě nepříznivého počasí pobývají děti v útulných klubovnách či využívají zázemí školy a pod odborným dohledem se individuálně baví tím, co je zajímá (společenské hry, četba, práce na počítači, diskuse, ruční práce, vyžití v tělocvičně apod.). Žáci, jejichž rodiče souhlasili, aby v době pobytu ve školní družině zpracovávali domácí úkoly, jsou vychovatelkou vedeni k systematické přípravě na vyučování; tato činnost je přitom koordinována spolu s odpočinkovými aktivitami tak, aby je nadměru nezatěžovala.

Provoz ŠD končí v 16 hodin. Žáci odcházejí domů dle písemných instrukcí rodičů v přesně stanovenou dobu, nebo jsou svými zákonnými zástupci osobně přebíráni.

Při sledování činností v družině bylo patrné, že se vychovatelkám daří rozvíjet osobnosti dětí; vzájemnou komunikaci a spolupráci efektivně posilují sebeúctu, vzájemné respektování a toleranci, vhodně také využívají při své činnosti pozitivní slovní hodnocení. Pravidelně bylo pamatováno na upevňování hygienických návyků.

Školní družinu navštěvují omezeně i žáci, kteří nejsou k pravidelné docházce zapsáni, a to např. při práci na počítačích v odborné učebně školy, nebo v době nepříznivého počasí, čehož využívají zejména dojíždějící děti.

Žáci projevovali o předkládané činnosti zájem a bylo patrné, že se zde cítí spokojeně. Jejich aktivita byla velmi dobrá, vzájemné respektování pravidel komunikace umožňovalo vychovatelce věnovat dostatečnou pozornost i dětem s individuálními potřebami.

Školní družina organizuje také mnoho jednorázových programových akcí pro všechny žáky školy, např. dětský den, branná akce se členy hasičského sboru, divadelní představení, pěvecká soutěž SuperStar, karneval či velikonoční a vánoční jarmark, jehož výnos byl zpětně použit na nákup potřeb pro děti.

Průběh a výsledky zájmového vzdělávání ve školní družině byly hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Systematická a dlouhodobá autoevaluace, která by hodnotila výsledky a efektivitu výchovně-vzdělávacích procesů v širších souvislostech, prozatím ve škole chybí.

Vedením školy jsou sledovány a vyhodnocovány výsledky a umístění žáků v soutěžích, jejich úspěšnost při přijímacím řízení a reprezentace na veřejnosti. Tyto informace jsou zveřejňovány ve výroční zprávě a na aktuálních nástěnkách. Rodiče dětí navštěvujících školu se mohou k práci organizace vyjádřit v rámci dotazníkových šetření. Výsledky výchovy a vzdělávání i výstupních testů jsou projednávány na jednání pedagogické rady a metodických orgánů. Škola se zapojila i do komerčního testování znalostí žáků v devátém ročníku (český jazyk a matematika). Chybí však konkrétní a dlouhodobé sledování a analyzování výsledků vzdělávání a výchovy ve vztahu ke konkrétní práci jednotlivých vyučujících, i když základní podmínky pro ně již byly vytvořeny.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných skupinách předmětů a zájmového vzdělávání ve školní družině byly celkově hodnoceny stupněm velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Ve škole pracuje žákovská rada, která se pravidelně schází. Její členové (od 4. ročníku) přenášejí informace o dění ve škole do žákovských kolektivů, částečně se podílejí na rozhodování o dalších aktivitách školy.

Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce „Využití informační a komunikační techniky ve výuce“. Zjištění z této tematicky zaměřené inspekce, která probíhá i v dalších základních školách, budou souhrnně zveřejněna ve výroční zprávě ČŠI o školním roce 2004/2005.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně zařazení Základní školy Kralupy nad Vltavou, Třebízského 523, ze dne 16. 3. 2004, čj. 19675/03-21
2. Zřizovací listina Základní školy Kralupy nad Vltavou, Třebízského 523, ze dne 15. 11. 2002, bez čj.
3. Změna zřizovací listiny Základní školy Kralupy nad Vltavou, Třebízského 523, ze dne 17. 12. 2002, bez čj.
4. Výroční zpráva za školní rok 2003/2004, ze srpna 2004, bez čj.
5. Koncepce rozvoje školy bez uvedení data a čj.
6. Školní vzdělávací program školní družiny bez uvedení data a čj.
7. Potvrzení ve funkci ředitelky Základní školy Kralupy nad Vltavou ze dne 10. 12. 2002, čj. SLaŠK/1177/2002
8. Jmenování do funkce výchovného poradce ze dne 2. 1. 2003, bez uvedení čj.
9. Organizační schéma školy, bez uvedení data a čj.
10. Ředitel školy – plán činnosti podle jednotlivých měsíců, bez uvedení data a čj.
11. Plán kontrolní činnosti, bez uvedení data a čj.

12. Plán kontrolní činnosti zástupce ředitele na školní rok 2004/2005, bez uvedení data a čj.
13. Záznamy z hospitací
14. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků – 2005, bez uvedení data a čj.
15. Kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků ze dne 1. 1. 2003, bez čj.
16. Učební plány školy na školní rok 2003/2004 a 2004/2005, bez uvedení data a čj.
17. Úprava vzdělávacího procesu na školní rok 2004/2005 ze dne 30. 8. 2004, bez čj.
18. Volitelné předměty školní rok 2004/2005
19. Výjimka z odborné způsobilosti ze dne 18. 6. 2001, čj. 19891/2001-22
20. Plán práce výchovného poradce na školní rok 2004/2005, bez uvedení data a čj.
21. Plán kontrolní činnosti výchovného poradce pro školní rok 2004/2005 ze dne 10. 8. 2004
22. Minimální preventivní program - rok 2005, bez uvedení data a čj.
23. Personální dokumentace vybraných zaměstnanců
24. Školní řád ze dne 1. 1. 2005, bez čj.
25. Řád školní družiny ze dne 1. 1. 2005, bez čj.
26. Klasifikační řád ze dne 14. 4. 2005, bez čj.
27. Individuálně vzdělávací programy integrovaných žáků
28. Aktuální katalogové listy žáků školy
29. Třídní výkazy ke dni inspekce
30. Vybraný vzorek žákovských knížek a žákovských notýsků
31. Vybraný vzorek školních sešitů (sledované předměty)
32. Časově tematické plány sledovaných předmětů
33. Vzorky žákovských prací z českého jazyka a matematiky
34. Vzorky laboratorních prací z fyziky a přírodopisu
35. Klasifikační přehledy tříd a předmětů v 1. pololetí a třetím čtvrtletí 2004/2005
36. Třídní knihy všech tříd ze školních roků 2001/2002, 2002/2003, 2003/2004 a 2004/2005
37. Aktuální rozvrh hodin tříd i učitelů
38. Rozmístění tříd a učeben, bez uvedení data a čj.
39. Čas vyučovacích hodin, bez uvedení data a čj.
40. Záznamy z jednání pedagogické rady – 2004/2005
41. Záznamy z jednání předmětových komisí sledovaných předmětů
42. Žákovská rada, bez uvedení data a čj.
43. Řád žákovské rady, bez uvedení data a čj.
44. Záписy z jednání žákovské rady
45. Statistika vycházejících žáků ve školním roce 2004/2005
46. Údaje o přijímacím řízení žáků 9. ročníku
47. Účast v soutěžích ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
48. Výkaz o Základní škole Kralupy nad Vltavou, Třebízského 523 Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2004
49. Inspekční zpráva čj. 034 126/00-2161 z 15. 6. 2000
50. Protokol čj. 034 127/00-2161 z 15. 6. 2000

ZÁVĚR

Personální podmínky školy jsou z hlediska plnění předepsaných požadavků odborné kvalifikovanosti pedagogických pracovníků na 1. stupni a ve školní družině velmi dobré, na 2. stupni dobré. Vzhledem ke sledovaným předmětům chybí aprobace pro výuku přírodopisu a dějepisu. Koncepti „omlazování“ pedagogického sboru se nedaří plnit na 2. stupni v předmětech matematika a fyzika. Organizační struktura byla vytvořena promyšleně a je funkční. Vnitřní informační systém zajišťuje, aby všichni učitelé měli přístup k potřebným informacím. Frekvence kontrolní a hospitační činnosti je nízká a ve výuce chybí efektivní aplikace jejich závěrů. Pouze část pedagogů se účastní vzdělávacích akcí, a proto se škole daří jen omezeně využívat nové informace k účinné podpoře rozvoje osobnosti žáků. Téměř veškerá činnost organizace vychází z koncepčně zpracovaných materiálů.

Personální podmínky ve sledovaných oblastech vzdělávání jsou dobré.

Prostorové podmínky školy jsou velmi dobré. Učebny jsou vybaveny převážně novým žákovským nábytkem, ostatní nábytek je pouze dostatečný. Kmenové třídy na 2. stupni nejsou podnětné. Inventární soubory sledovaných předmětů mají převážně dobrou úroveň, v matematice a občanské výchově jsou však jen dostatečné. V hospitovaných hodinách žáci pracovali s vhodnými učebnicemi i doplňkovými texty. Vybavení informační technikou včetně instalovaného výukového softwaru je dobré, avšak žáci i učitelé mají pouze omezený přístup k informačním technologiím. Kontrola využití materiálního potenciálu školy je prováděna průběžně. Vzhledem k podpoře plnění vzdělávacích cílů však chybí ve výuce aplikace didaktické techniky. Plánování v oblasti materiálně-technických podmínek vzdělávání je funkční, avšak jeho záměry se daří plnit jen omezeně.

Materiálně-technické podmínky ve sledovaných oblastech vzdělávání jsou dobré.

Organizace vzdělávacího procesu školy vůči žákům má velmi dobrou úroveň, a to zejména vzhledem k účinnosti podpory rozvoje osobnosti žáků a ke vzdělávacím cílům. Často však chybí činnostní metody a formy práce. Školní učební plán respektuje rámcový učební plán vzdělávacího programu Základní škola. Dílčí porušení učebních osnov bylo zjištěno v předmětu matematika, český jazyk a přírodověda. Systém výchovného poradenství i činnost školy v oblasti prevence sociopatologických jevů pozitivně ovlivňují úroveň vzdělávacího procesu. Vyučování i zájmové činnosti školní družiny probíhají většinou v příjemné atmosféře, žáci pracují s chutí a se zájmem, do výuky se aktivně zapojují. Při sledování průběhu vzdělávání zaznamenané klady celkově převažovaly nad zjištěnými nedostatky, jejichž výskyt byl obecně méně častý ve výuce na 1. stupni. Ke zjišťování výsledků vzdělávání škola využívá komerční testy, chybí však důkladná analýza jejich závěrů a další využití zjištěných skutečností ke zkvalitnění výuky.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných oblastech jsou velmi dobré.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Škuta	V. Škuta v. r.
Člen týmu	Ing. Jaroslav Kindl	J. Kindl v. r.
Člen týmu	Mgr. Věra Ritz-Radlinská Scherlingová	V. Ritz-Radlinská Scherlingová v. r.

V Mělníku dne 30. května 2005

Razítko

Přílohy

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Mgr. Vladimír Škuta, Tyršova 106, 276 01 Mělník. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 30. května 2005

Razítko

Ředitelka školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jana Švancarová

J. Švancarová v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	17.6. 2005	c3-1061/05-5247
Školská rada	Nebyla zřízena	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.